

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Självvärdering

Del 2. Ämnes- och ämnesdidaktiska studier

Lärosäte: Linnéuniversitetet

Yrkesexamen: Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i undervisningsämnet **idrott och hälsa**

Förutsättningar

Personal

Bedömningsgrund:

Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga/konstnärliga/professionsrelaterade och pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Förutsättningar

Utbildningsplanen ligger till grund för hur hela utbildningen inklusive ämneskurserna är utformade och strukturerade. Strukturen för ämneskurserna är utarbetad för att skapa röda trådar mellan kurserna inom ämnet, men också mellan ämneskurser, utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) och VFU. Modellen över hur ämneskurserna (inkl. delkurserna) och VFU är organiserade i Idrott och hälsa (ämne 1) ser ut enligt följande (didaktiska delkurser är markerade med *):

Termin 1. 1IDÄ02 Idrott och hälsa I (1-30 hp) grundläggande nivå

- Olika perspektiv på idrott och hälsa 7,5 hp
- Kropp, rörelse och hälsa 15 hp
- Didaktiska perspektiv på idrott och hälsa 7,5 hp*

Termin 2. 1IDÄ04 Idrott och hälsa II (31-60 hp) grundläggande nivå

- Idrott och hälsa ur ett samhällsvetenskapligt perspektiv 5 hp
- Idrott och hälsa ur ett naturvetenskapligt perspektiv 10 hp
- Didaktiska perspektiv på kropp, rörelse och hälsa 15 hp*

Termin 3. 1IDÄ06 Idrott och hälsa III (61-75 hp) grundläggande nivå

- Rörelsekulturer 7,5 hp
- Bedömning och betygsättning i ämnet idrott och hälsa 7,5 hp*
- Verksamhetsförlagd utbildning för ämneslärare i idrott och hälsa (VFU I) 7,5 hp

Termin 3 och 4. 2IDÄ08 Idrott och hälsa IV (76-90hp) grundläggande nivå

- Fördjupningsarbete 7,5 hp
- Didaktisk reflektion i idrott och hälsa 7,5 hp*

Termin 9. 4IDÄ2E Idrott och hälsa V (91-120 hp) avancerad nivå

- Idrott och hälsa i förändring 15 hp
- Självständigt arbete i idrott och hälsa 15 hp

Förutom ovanstående kurser tillkommer VFU III 15 hp som görs inom antingen ämne 1 eller inom både ämne 1 och 2 men organiseras inom ramen för utbildningsvetenskaplig kärna (administrativa skäl). De studenter som läser idrott och hälsa som ämne 2 samläser med ämne 1, men istället för Idrott och hälsa IV ingår Självständigt arbete 15 hp (grundläggande nivå, termin 7) och istället för VFU I ingår VFU II 7,5 hp (termin 8). Vissa innehållsområden under termin 1 (t.ex. motorik) samläser studenterna även med grundlära-programmets valbara kurs idrott och hälsa för att säkerställa hela behörighetsvidden. Inom ramen för ämnesstudierna genomförs även fältstudiedagar, undervisning/organisation av särskilda moment på skolor samt undervisning med inbjudna elevgrupper från grundskola/gymnasieskola och gymnasiesärskola. Istället för fältstudiedagar pågår en försöksverksamhet med utökad verksamhetsintegrering (VI) i Kalmar som innebär att studenterna tillbringar i snitt 5-10 dagar/termin ute i skolverksamheten under de ämnesdidaktiska delkurserna, vilket gör att teoretiska studier och praktik fortlöpande knyts samman (se Del 1, UVK).

Personal

Personalen på ämneslärarutbildningen i idrott och hälsa är knuten till institutionen för idrottsvetenskap. Utbildningen bedrivs på två campus och totalt antas ca 20 studenter/campus/år med idrott och hälsa som ämne 1. Till det tillkommer de studenter som valt idrott och hälsa som ämne 2. Under 2018 har ca 80

studenter varit antagna till utbildningen (något fler i Växjö än Kalmar) i olika kullar och uppgifterna i lärartabellen ska sättas i relation till denna volym. Av den bifogade lärartabellen framgår att det är 24 lärare som i varierande grad arbetar i ämneskurserna och ämnes-VFU. Sju lärare arbetar 20 % eller mer av heltidstjänst i ämneskurserna. Merparten, 87 %, har en tillsvidareanställning. Av de anställda med tidsbegränsad anställning är en lektor, en adjunkt och en adjunkt som bedriver forskarstudier. Andelen disputerade är 46 % varav tre är docenter och en är professor. I personalstyrkan ingår också två doktorander varav en har licentiatexamen. 75 % har lärarexamen och majoriteten har en ämneslärarexamen i idrott och hälsa med behörighet att undervisa både i grundskolan och gymnasiet. Av de sju lärare som arbetar mer än 20 % av heltidstjänst är tre disputerade (två lektorer och en docent), två har en magisterutbildning i idrott och en har en licentiatexamen i idrottsvetenskap. Samtliga av dessa har dessutom lärarexamen varav sex i idrott och hälsa för grundskola och gymnasium.

Samtliga lärare oavsett placeringsort ingår i ett gemensamt arbetslag för lärarutbildningen och undervisar som regel i samma moment på båda campus. För varje kurs finns ett kursarbetslag där undervisande och examinerande lärare samplanerar och utvecklar kurserna. Kursarbetslaget har ansvar för kursen på båda campus liksom examinator i syfte att öka likvärdigheten i undervisning och i examinationer. Externa föreläsare (från andra lärosäten eller andra institutioner) med specifik spetskompetens inom aktuella ämnen och forskningsområden anlitas också inom utbildningen men dessa syns inte i tabellen. Det gör inte heller de verksamma lärare från skolor i regionen, som anlitas som gästföreläsare och som VFU-handledare. Dessa är behöriga ämneslärare i idrott och hälsa och flertalet har genomgått universitetets handledarutbildning.

Kompetensförsörjning, uppföljning och utveckling

Den kursansvariga institutionen för ämnesstudierna genomför systematiska uppföljningar av lärares kompetens, kompetensutvecklingsbehov och rekryteringsbehov i relation till utbildningens omfattning, undervisning och examination på både kort och lång sikt. Ansvar för kompetensutveckling ligger på institutionen, där det utvecklats olika former för både individuell och kollegial utveckling. Institutionen för idrottsvetenskap har antagit riktlinjer för kompetensutvecklingstiden. Adjunkter har 10 % av sin tjänstgöring avsatt för kompetensutveckling och för lektorer är motsvarande andel för forskning 20-25 %. Inriktningen på kompetensutveckling/forskning beslutas i samråd med prefekt och ska vara av relevans för utbildningens kurser samt bidra till vetenskaplig meritering och utveckling av professionsbasen. Fastanställda lärare som är verksamma i ämneskurserna har genomgått behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning, en utbildning som erbjuds inom ramen för anställningen. Kollegial utveckling sker via seminarier, gemensamma internat och heldagsträffar där lärare i ämneskurserna träffas och diskuterar exempelvis kursutveckling, examinationer, litteratur och utveckling av undervisning. För den löpande pedagogiska och vetenskapliga kompetensutvecklingen förväntas samtliga lärare delta i den seminarieverksamhet som erbjuds vid institutionen och behandlar nya forskningsrön såväl som utvecklingsprojekt inom undervisning. Utveckling och uppdatering av professionsrelaterad kompetens sker även genom *Ämnesdidaktiskt forum* där lärare och kursansvariga från ämneslärarprogrammets olika ämnen tillsammans utvecklar det ämnesdidaktiska innehållet (se Del 1). Förutom forsknings- och pedagogiska/didaktiska seminarier genomförs kontinuerligt också nätverksträffar där verksamma lärare och universitetslärare har möjlighet till erfarenhetsutbyte (se avsnitt Arbetsliv & samverkan). En bidragande faktor till att lärarnas professionsrelaterade kompetens vidmakthålls och utvecklas är också att de, i samband med varje VFU-period, gör VFU-besök. Även om besökens direkta syfte är att kvalificera bedömningen av studentens yrkeskunnande ges rika tillfällen för besökande lärare att såväl observera som samtala om aktuell verksamhet i skolan.

Sedan flera år tillbaka har institutionen tillsammans med Nämnden för lärarutbildning (NLU), fakulteten för samhällsvetenskap och personalavdelningen satsat på både nyrekrytering av lektorer och kompetensutveckling av adjunkter i form av forskarutbildning eller magisterutbildning. Dessa satsningar har resulterat i att tre lektorer med inriktning mot ämnet idrott och hälsa har rekryterats under åren 2015 - 2018, en adjunkt har befordrats till lektor efter disputation och två doktorander med inriktning mot ämnesdidaktik har antagits. Under 2017 har dessutom två professorer anställts på institutionen. Vad gäller tjänsteplaneringen sker en matchning av kompetenser i relation till kursinnehåll och mål så att såväl professions- som vetenskaplig kompetens är företrädda bland de undervisande lärarna. Examinator är alltid minst disputerad.

Värdering av lärarkompetens i förhållande till utbildningens volym, innehåll och genomförande

De satsningar som gjorts under senare år har resulterat i att antalet lärare, inklusive VFU-handledare, och deras kompetens enligt vår bedömning är adekvat i proportion till utbildningens volym och genomförande. Inblandade lärares forskningsintresse, vetenskapliga och/eller professionskompetens stämmer väl med utbildningens innehåll. Fakulteten för samhällsvetenskap (FSV), vilken är den fakultet som har ansvaret för ämneskurserna i idrott och hälsa, har som mål att samtliga institutioner som erbjuder lärarutbildning ska nå upp till en andel disputerade lärare på minst 65 % år 2020 samt att andelen professorer behöver ökas.

För att nå upp till målen i FSV:s verksamhetsplan om 65% disputerade och på grund av kommande pensionsavgångar ökar behovet av både vetenskaplig kompetens och professionskompetens. Institutionen för idrottsvetenskap arbetar som beskrivits kontinuerligt med att rekrytera personal med relevant kompetens. Det kan dock konstateras att forskarutbildning med inriktning ämnesdidaktik i idrott och hälsa nationellt sett inte verkar motsvara lärosätenas behov av disputerade lärare. Denna situation leder dels till att det finns svårigheter att rekrytera lärare med viss kompetens, dels till ett behov av strategisk satsning på kompetensutveckling av adjunkter i form av forskarutbildning. Detta har uppmärksammats av Fakulteten som arbetar med rekrytering till kunskapsmiljöer både på lång och kort sikt och kommer i samarbete med NLU satsa på antagning av doktorander med inriktning mot bl.a. idrottsvetenskap. Institutionen har också de kommande åren flera rekryteringar av lektorer och kompetensutveckling av adjunkter i form av forskarutbildning inplanerade. Institutionen verkar också för rekrytering av en professor med didaktisk profil med inriktning mot idrott och hälsa.

Förutsättningar

Utbildningsmiljö

Bedömningsgrund:

Det finns en för utbildningen vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

NLU främjar den vetenskapliga utvecklingen hos lärarna inom lärarutbildningen genom att årligen fördela forskningsanslag till forskningsmiljöer/grupper som på ett tydligt och aktivt sätt bedriver forskning med relevans för lärarutbildningens utbildningsvetenskapliga och ämnesdidaktiska undervisningsinnehåll. Varje miljö får årligen också ett driftsstöd som ska användas till seminarieverksamhet med inriktning främst mot de kurser/innehållsområden som forskningsmiljön ansvarar för och som ska vara tillgängligt för samtliga lärarutbildare vid båda campus. Miljöerna ska också bidra till vetenskaplig kvalitetssäkring av de kurser och innehållsområden som miljön ansvarar för.

Ämnesdidaktisk forskningsmiljö i idrott och hälsa bedriver forskning om didaktiska frågor rörande ämnet idrott och hälsa. I miljön ingår forskare och doktorander från båda campus. Miljön har en bred samhällsvetenskaplig och pedagogisk bas och forskningen tar sin utgångspunkt i ett kritiskt - konstruktivt förhållningssätt vilket berör frågor om social rättvisa och jämlikhet, hälsa, etik och genus. Forskningsområdena omfattar bland annat mekanismer som på olika sätt är av betydelse för blivande lärares förmåga att tänka och resonera kritiskt och förhålla sig till sociala rättvisefrågor. Övergripande kan frågorna relateras till möjligheter för studenterna att genom utbildningen utveckla ett kritiskt förhållningssätt så att de både kan reflektera över sin egen undervisning och förstå hur de ska kunna hantera pedagogiska dilemman utifrån dessa perspektiv. Forskningen som bedrivs har en tydlig och medveten koppling till kurserna inom utbildningen, såväl på grundläggande som på avancerad nivå. Forskargruppen har en hög vetenskaplig publikation. Forskningen sprids även genom utgivning av läromedel och litteratur som riktar sig till lärarstudier och verksamma lärare inom utbildningen. Förutom den ämnesdidaktiska forskningsgruppen bidrar även den fler/tvärvetenskapliga forskningsmiljön i idrottsvetenskap till utbildningens forskningsförankring. Exempel på forskning som kontinuerligt lyfts in i kurserna är bland annat forskning om

fysisk aktivitet och hälsa, idrottslig kultur, utveckling, ledning och läroprocesser samt forskning om goda miljöer för barn- och ungdomsverksamhet varav skolan är en.

Utbildningsmiljön är professionsinriktad genom att lärare i de högskoleförlagda kurserna har adekvat lärarexamen som täcker hela behörighetsvidden. Detsamma gäller för VFU-lärarna. Den professionsinriktade miljön förstärks genom att studenterna, under VFU-kurserna och andra verksamhetsintegrerade inslag, får rika tillfällen att delta i både grundskolans och gymnasieskolans verksamhet. Professionsinriktningen stärks vidare genom att lärare vid universitetet genomför VFU-besök. Utifrån dessa kontakter med verksamheten skapas förutsättningar för lärarna att inrikta kurserna mot professionen.

Samband mellan forskning och utbildning

Undervisningen bedrivs i en forskande miljö som påverkar utbildningen genom att forskare har kurs- och examinationsansvar för olika kurser, producerar forskning som ingår i kurslitteraturen, bedriver undervisning och handleder. Forskare deltar även i utveckling och kvalitetsuppföljning av olika kurser, till exempel deltar samtliga forskare från den ämnesdidaktiska miljön i de didaktiska delkurserna som undervisande lärare och examinatorer. I dessa kurser får studenterna ta del av och arbeta med den forskning som produceras inom miljön. Ett exempel på koppling mellan pågående forskning och utbildningen är ett forskningsprojekt i samarbete med Nya Zeeland och Norge. Fokus i projektet är inkluderande undervisning och social rättvisa i skolämnet idrott och hälsa, men också hur utbildningen kan möjliggöra för blivande lärare i idrott och hälsa att utveckla ett kritiskt förhållningssätt. Ett annat exempel på hur utbildningen bedrivs i en forskande kontext är att lärare som forskar om barns och ungdomars fysiska aktivitet och hälsa även undervisar om dessa områden. Detta innebär att forskningsresultat kommuniceras direkt ifrån forskare till studenter. Ett konkret exempel på hur studenterna deltar i en forskande praktik är en examinationsuppgift i Idrott och hälsa IV. I uppgiften ingår att utifrån egen insamlad empiri göra en analys utifrån ett analysverktyg som utvecklats av forskare inom den ämnesdidaktiska miljön när studenterna analyserar resultat från observationer. Ett annat exempel är i kursen Idrott och hälsa II där studenterna i en examinationsuppgift ska utgå från metod- och teorianvändning som presenterats i artiklar författade av forskare inom gruppen.

Värdering och analys

Sammantaget pågår mycket forskning som knyter an till ämnets flervetenskapliga karaktär och som på olika sätt kommer studenternas lärande till del framförallt genom att flertalet lärare som undervisar även är forskningsaktiva inom undervisningsområdena. För att stärka erfarenhetsutbytet mellan olika lärar- och forskargrupper arbetar man i lärlag. För att undervisande lärare ska utveckla sin vetenskapliga kompetens och kunskap om forskning genomförs även kontinuerliga seminarier både inom den ämnesdidaktiska forskningsmiljön och i den större idrottsvetenskapliga forskningsmiljön. För att ytterligare stärka samverkan mellan forskning och utbildning och mellan professionsbaserad och vetenskaplig kompetens startades våren 2018 en pedagogisk seminarier serie inriktad mot ämneslärarutbildningen i idrott och hälsa. Syftet med seminarieriet är bland annat att diskutera och reflektera över olika pedagogiska frågor kopplade till utbildningen och på så sätt knyta akademisk kunskap till professionens praktik.

Ett utvecklingsområde som har identifierats är att studenternas möjlighet att medverka i pågående forskningsprojekt är relativt liten. Frågan har diskuterats och olika försök har genomförts inom ramen för institutionens övriga utbildningsprogram men ännu saknas tydliga former för detta i ämneslärarutbildningen i idrott och hälsa. Frågan inbegriper också forskningsetiska spörsmål som behöver utredas och diskuteras vidare. Hur väl utbildningen lyckats med forskningsanknytning i utbildningen kan illustreras på olika sätt. I de programvärderingar som genomförts för hela ämneslärarprogrammet, menar 97 % av studenterna att det har funnits en tydlig forskningsanknytning i kursinnehållet och 97 % anger att deras vetenskapliga intresse ökat under studietiden. I den senaste kursvärderingen av Idrott och hälsa V anger dessutom samtliga studenter att det finns en tydlig forskningsanknytning i kursinnehållet.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen.

Mål

1. Visa sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

I matrisen nedan listas några exempel på lärandemål som tydligt relaterar till det aktuella examensmålet. Därefter följer exemplifieringar av några av dessa lärandemål (fetmarkerade) och hur de i sin tur tar sig uttryck i lärandeaktiviteter och examinationer samt en värdering. Samma modell används även för de följande fyra examensmålen.

Tabell 1. Koppling mellan examensmål 1, lärandemål i kursplaner samt progression (nivå)

Kurs	Lärandemål i kursplaner Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:	Nivå/ termin
Idrott och hälsa I 30 hp	utöva och på en grundläggande nivå analysera rörelse och fysisk aktivitet i skiftande kontext med hjälp av olika teoretiska perspektiv	G/1
	redogöra för centrala begrepp och teorier utifrån olika perspektiv med relevans för ämnet idrott och hälsa	
	diskutera kropp och rörelse utifrån olika perspektiv på hälsa	
Idrott och hälsa II 30 hp	redogöra för människokroppens uppbyggnad samt dess funktion i olika former av rörelse och fysisk aktivitet	G/2
	utöva, diskutera och analysera olika former av rörelse, fysiska aktiviteter och träningsformer samt dess betydelse för den fysiska förmågan	
	identifiera och kritiskt granska samtidens syn på kropp, rörelse och hälsa samt diskutera identitetsbildning	
Idrott och hälsa III 15 hp	värdera och kritiskt granska rörelsekulturer utifrån olika teoretiska perspektiv i relation till undervisning i ämnet idrott och hälsa	G/3
	analysera och diskutera bedömning och betygsättning i relation till styrdokumentet i ämnet idrott och hälsa samt aktuell forskning	
	problematisera lärarens uppdrag i relation till aktuell forskning i ämnet och ämnets didaktik	
Idrott och hälsa IV 15 hp	identifiera och formulera problemställningar av relevans för vidare forskning och för yrkesverksamheten	G/3-4
	diskutera läraruppdraget i idrott och hälsa utifrån bearbetning och analys av aktuell forskning med koppling till vetenskapliga teorier	
Idrott och hälsa V 30 hp (inkl. själv.arb 15 hp)	på ett fördjupat sätt kunna beskriva, analysera och diskutera lärande inom idrott och hälsa i förändring	A/9
	självständigt identifiera och formulera problemställningar av relevans för vidare forskning och yrkesverksamheten	
UVK 7 7,5 hp	granska styrning och utveckling av en utbildningsverksamhet utifrån effekterna av kvalitets och resultatmätning	A/10

Detta examensmål återfinns i ämneskurser, men också i en del UVK-kurser. Lärandemålen är utformade på ett sådant sätt att de mer specifika ämneskunskaperna prövas i ämneskurserna för att i ämnesdidaktiska delkurser relateras till olika modeller för lärande, teoretiska perspektiv och utvecklingsarbete i en vidare mening. Ämnet är flervetenskapligt vilket också avspeglas i lärandemålen.

Lärandeaktiviteter och examination i förhållande till målet

Det första exemplet är hämtat från Idrott och hälsa I. Innehållsområdet behandlas i föreläsningar och kopplat till dessa är laborationer och praktiska lektioner där studenterna utövar och analyserar olika former av rörelse, rörelsekvaliteter och rörelseaktiviteter med stöd av olika begrepp och teorier av relevans för ämnesområdet. Examinationen består av en individuell skriftlig inlämningsuppgift där studenterna ska redogöra för och diskutera innebörden i begreppen idrott, hälsa samt skolämnet idrott och hälsa utifrån naturvetenskapliga och samhällsvetenskapliga perspektiv. För godkänt krävs att studenten redogör för och diskuterar centrala begrepp utifrån olika vetenskapliga perspektiv med stöd av litteratur. Kunskaperna examineras också kopplat till praktiska examinationer som till exempel att studenterna först ska orientera sig med hjälp av karta och kompass och i efterföljande skriftliga individuella uppgift analysera tekniker och vägval samt redogöra för kunskapsområdets specifika begrepp. För godkänt krävs bland annat att studenten redovisar goda rörelsekvaliteter samt förmåga att analysera olika former av rörelse, idrott och fysisk aktivitet i relation till olika kontext samt kunskapsområdets centrala begrepp.

Idrott och hälsa II innebär både en breddning och fördjupning och belyser att ämnet är flervetenskapligt och kräver ämneskunskaper som berör både kunskap om kroppen i rörelse och vad som villkorar kroppens välmående som t.ex. genus, klass och etnicitet. I föreläsningar behandlas olika perspektiv på kropp och hälsa samt dess innebörd för undervisningen i idrott och hälsa. I efterföljande seminarier och laborationer får studenterna diskutera och didaktiskt omsätta innehållsområdet. Lärandemålet examineras i en skriftlig individuell salstentamen som omfattar områdena fysiologi, träningslära och idrottsmekanik. Det examineras också i ett seminarium där det ingår att kritiskt granska och redogöra för hur kropp och hälsa framställs i såväl vetenskaplig litteratur som populärlitteratur samt diskutera detta i relation till identitetsbildning och konsekvenser för undervisningen i idrott och hälsa. För godkänt på seminarieuppgiften krävs bland annat att studenten redogör för och kritiskt granskar samtidens syn på kropp, rörelse och hälsa samt diskuterar konsekvenserna för identitetsbildning.

I efterföljande kurser ställs än större krav på ämnesfördjupning och insikt i aktuell forskning. I föreläsningar och genom observationer får studenterna gestalta och kritiskt granska olika rörelsekulturer utifrån dess meningsbärande och värdeskapande principer. Examinationen är flerdelad och första delen består av en individuell skriftlig analys av vetenskapliga artiklar med avseende på innehållets relevans för förståelsen av olika rörelsekulturer kopplat till ämnet idrott och hälsa. För godkänt krävs att studenten redogör för och diskuterar de rörelsekulturer som behandlas i de valda artiklarna samt dess implikationer för undervisningen i idrott och hälsa. Den andra delen består av en individuell skriftlig hemtentamen där det ingår att kritiskt granska de olika rörelsekulturens lärandepotential med utgångspunkt i styrdokument, vetenskaplig litteratur och teorier som presenterats i kursen. Kraven för godkänt är bland annat att redogöra för och diskutera olika rörelsekulturers lärandepotential i ämnet idrott och hälsa med kopplingar till styrdokument, litteratur samt teoretiska perspektiv.

Den sista delen av examensmålet "väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete" ingår och prövas framförallt i kurserna på avancerad nivå inklusive självständigt arbete. I Idrott och hälsa V ska studenterna bland annat med utgångspunkt i kursens föreläsningar, tidigare kurser, seminarier, litteratur och aktuella styrdokument individuellt analysera och problematisera lärandet inom idrott och hälsa. I Självständigt arbete både på grundläggande och avancerad nivå ingår att formulera ett tydligt syfte och forskningsbara frågeställningar med relevans för såväl yrkesverksamheten som ämnesområdet och diskutera resultaten och dess relevans för yrkesverksamheten och hur de kan leda till fortsatt forskning. Förutom ovanstående baseras innehållet i utbildningen på forskning och i viss mån på utvecklingsarbete, via den litteratur och de föreläsningar som ingår. Det prövas mer sällan i specifika examinationer men att referera och använda aktuell forskning ingår som ett krav i de flesta examinationsuppgifter.

Värdering och hantering

De valda lärandemålen visar att ämnesstudierna ger rikliga tillfällen för studenterna att utveckla och prövas i "såväl brett kunnande inom ämnets huvudområde" (flera ämnesområden och perspektiv behandlas i ämneskurserna) såväl "som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område" (ökad komplexitet och svårighetsgrad i examinationsuppgifterna). Förutom att sista delen av examensmålet "insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete" behandlas i nästan alla kurser, synliggörs det genom

kurslitteratur och prövas i många av examinationerna. I det självständiga arbetet ges studenterna möjlighet att ytterligare fördjupa insikten i aktuellt forskningsarbete och de möter också aktiva forskare inom olika ämnesområden både som föreläsare och handledare.

Exemplen visar också att professionskunskaper och vetenskapligt förhållningssätt är integrerade i ämnesstudierna i både lärandemål och examinationer vilket ger en tydlig koppling till läraryrkets komplexitet. Ämnesstudierna bedrivs både parallellt och integrerat med ämnesdidaktik vilket också avspeglas i lärandemål och examinationer. Även om utbildningen ger studenterna goda möjligheter att utveckla kunskaper om central teori-och begreppsbyggnad samt om forskning inom ämnet pekar både den systematiska uppföljningen av utbildningen och studentvärderingar på att det finns utvecklingsområde vad gäller lärandemål som kan kopplas till ”fördjupad insikt om utvecklingsarbete. Denna del av examensmålet ingår som en väsentlig del i UVK-kursen Utvärdering och utvecklingsarbete, men finns inte explicit utskrivet i kursplanerna i ämnet. Ett arbete är påbörjat i syfte att tydligare koppla denna del av examensmålet till ämnesstudierna genom revidering av kursplaner, men också genom att i ökad omfattning ta in verksamma lärare som gästföreläsare i utbildningen.

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen.

Mål

2. Visa fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.

Tabell 2. Koppling mellan examensmål 2, lärandemål i kursplaner samt progression (nivå)

Kurs	Lärandemål Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:	Nivå/ termin
Idrott och hälsa I 30 hp	på en grundläggande nivå tillämpa ett vetenskapligt förhållningssätt enligt vedertagna normer	G/1
	observera, dokumentera och diskutera olika lärandesituationer i relation till ämnets centrala innehåll	
Idrott och hälsa II 30 hp	analysera och motivera ämnesdidaktiska val utifrån relevant ämnesteorier	G/2
Idrott och hälsa III 15 hp	genomföra och analysera en undersökning av meningsbärande principer i olika rörelsekulturer	G/3
Idrott och hälsa IV 30hp	identifiera och formulera problemställningar av relevans för vidare forskning och yrkesverksamheten	G/3-4
	genomföra ett fördjupningsarbete med relevans för ämnet idrott och hälsa utifrån vetenskaplig praxis	
Själv.arb. 15 hp (G ämne 2)	bearbeta och genomföra analyser av egen och andras empiri	G/4
UVK 4 7,5 hp	argumentera för val av metoder för insamling av kvantitativa data	G/8
	redogöra för likheter och skillnader mellan metoder inom naturvetenskap, samhällsvetenskap och humaniora med utgångspunkt i vetenskapsteoretisk reflektion	
	värdera val av metod för insamling och analys av olika typer av data	
	problematisera relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet i relation till den kommande yrkesutövningen	

Idrott och hälsa V (Själv.arb. 15 hp A)	uppvisa en fördjupad vetenskapsteoretisk medvetenhet gällande relationen teoretiska perspektiv i arbetet, metodval, analys- och resultat – respektive metoddiskussion	A/9
	uppvisa förtrogenhet med relevanta vetenskapliga, ämnesdidaktiska, samhälleliga och etiska aspekter i det självständiga arbetet	
VFU III 15 hp	med utgångspunkt i teoretiska modeller, praktiska erfarenheter och etiska överväganden självständigt reflektera över den egna verksamheten	G/10

Examensmålet behandlas och prövas förutom i UVK-kursen Vetenskapsteori och forskningsmetodik, i olika former och på olika nivåer i ämneskurserna inklusive självständigt arbete, men också till viss del i VFU.

Lärandeaktiviteter och examination i förhållande till målet

Det finns tydliga kopplingar mellan detta examensmål och en rad lärandemål i ämneskurserna i idrott och hälsa. I Idrott och hälsa I ingår föreläsningar om vetenskapligt förhållningssätt och akademiskt skrivande. I workshops förbereder sig studenterna genom att skriva utkast till en examinationsuppgift. I uppgiften ingår att på en grundläggande nivå praktisera vetenskapligt skrivande enligt vedertagna normer när de redogör för centrala begrepp utifrån olika perspektiv med relevans för idrotts- och hälsoområdet. I ett efterföljande seminarium erbjuds även individuell muntlig feedback i vetenskapligt skrivande som bygger på den skriftliga examinationen. Några av kraven på godkänt är korrekt form, struktur och referenshantering.

I efterföljande kurser sker både en fördjupning och en breddning av examensmålet. I Idrott och hälsa III genomför studenterna en egen empirisk undersökning, prövar olika datainsamlingsmetoder samt använder teorier om makt som analysverktyg. I Idrott och hälsa IV ska studenterna utifrån sina egna och andras erfarenheter identifiera ett problemområde med koppling till skolämnet idrott och hälsa samt skriva ett eget och granska annan students fördjupningsarbete. Lärandeaktiviteterna består av föreläsningar och workshops om litteratursökning i databaser, granskning av vetenskapliga artiklar utifrån bland annat metodval, observation som både kvantitativ och kvalitativ metod samt forskningsetik. Examinationen består av ett skriftligt individuellt fördjupningsarbete i form av en vetenskaplig artikel kring ett problemområde med relevans för den pedagogiska praktiken. För godkänt på uppgiften krävs bland annat att studenten tillämpar metoder som presenterats under kursen i analyser av egna exempel och i genomförandet av fördjupningsarbetet.

Huvudsakliga delar av examensmålet prövas i självständigt arbete på avancerad nivå där studenterna ska uppvisa en fördjupad vetenskapsteoretisk medvetenhet gällande relationen teoretiska perspektiv i arbetet, metodval, analys och resultat respektive metoddiskussion. Studenterna har i tidigare ämneskurser, verksamhetsintegrerade delar av utbildningen och, UVK-kurser genomfört egna mindre studier, skrivit ett självständigt arbete på grundläggande nivå (ämne 2), tagit del av verksamma lärares erfarenheter, visat förmåga att utifrån en syntes av teoretiskt vetande och praktiska erfarenheter, ställa kreativa frågor om forskning och verksamhetsutveckling som en förberedelse för det självständiga arbetet. För att arbetet ska bli godkänt krävs bland annat att studenten har presenterat och använt relevanta teoretiska perspektiv och begrepp, beskrivit och motiverat insamlings- och analysmetod samt diskuterat resultaten och dess relevans för yrkesverksamheten och hur de kan leda till fortsatt forskning.

Värdering och hantering

Genom lärandemål och examinationerna ovan kan vi se att alla delar av examensmålet prövas under utbildningen. Exempelen ovan visar att studenternas vetenskapliga kompetens utvecklas successivt genom utbildningen. Lärandeaktiviteterna är organiserade i syfte att stegvis stödja studenternas arbetsprocess och kunskapsutveckling och även förbereda för självständigt arbete. Progressionen säkerställs genom att examinationernas svårighetsgrad och kraven på vetenskaplig medvetenhet ökar mellan ämneskurserna men också mellan ämneskurser, UVK-kurser och VFU. Som ett resultat av en intern utvärdering av ämnesstudierna som genomfördes 2016 har en översyn av den vetenskapliga progressionen inom ämneskurserna påbörjats. Det har bland annat resulterat i att lärandemål och examinationsuppgifter reviderats i Idrott och hälsa III och IV i syfte att stärka samordningen med UVK-kursen termin 8 och självständigt arbete på avancerad nivå. De gemensamma bedömningskriterierna (beslutade av NLU) för det avslutande självständiga arbetet i lärarutbildningens alla inriktningar och ämnen bidrar också till att målen nås och kunskaperna prövas.

Studenternas kunskapsinhämtning gällande kvalitativa metoder tillgodoses under hela utbildningen. När det gäller kvantitativ metod ingår det i lärandeaktiviteter i ämneskurserna, men det är endast i en kurs (UVK) som kvantitativa forskningsmetoder finns med i lärandemål och examinationer. I kursen Självständigt arbete sker en progression och fördjupning utifrån de specifika ämnesval som görs, men det är betydligt fler studenter som väljer att fördjupa sig i kvalitativa metoder. Samtidigt är det viktigt att ha perspektiv på detta utvecklingsområde i förhållande till studenters kommande yrkesliv, där sammanställning av kunskap (konsumtion) bör ses som minst lika väsentlig som kompetensen att genomföra vetenskapliga studier. Även om det i ämneskursernas innehåll och examinationer ingår att behandla vetenskapliga artiklar där kvantitativ metod har använts är det viktigt att metodfrågor aktualiseras i flera kurser inom utbildningen. Ett arbete har påbörjats för att rikta mer uppmärksamhet mot kvantitativ metod och från ht 2018 har en lektor med kompetens inom området rekryterats till ämneskurserna. Som ett första steg har också föreläsningar om kvantitativ metod lagts in i Idrott och hälsa V som komplement till den vetenskapliga metodkursen i UVK, men revidering av innehåll, examinationer och lärandemål kopplade till kvantitativ metod återstår.

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

3. Visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.

Tabell 3. Koppling mellan examensmål 3, lärandemål i kursplaner samt progression (nivå)

Kurs	Lärandemål Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:	Nivå/ termin
Idrott och hälsa I 30 hp	identifiera ämnesdidaktiska frågeställningar i relation till skolämnet idrott och hälsa med utgångspunkt i aktuell forskning på området	G/1
Idrott och hälsa II 30 hp	diskutera och analysera idrott och hälsa utifrån ett samhällsvetenskapligt perspektiv diskutera och analysera idrott och hälsa utifrån ett naturvetenskapligt perspektiv	G/2
Idrott och hälsa IV 15 hp	kommunicera, reflektera över och kritiskt granska sina egna och andras ställningstaganden i didaktiska frågor utifrån vetenskapliga, samhällseliga och etiska aspekter samt skolans värdegrund och ett livslångt lärande bedöma och vetenskapligt förhålla sig till tidigare forskning och olika teorier och metoder i relation till den egna yrkesverksamheten	G/3-4
Självst. arb. 15 hp (G ämne 2)	diskutera och värdera resultat i egen och andras undersökningar utifrån valda teorier och tidigare forskning	G/4
VFU II 7,5 hp	planera och genomföra undervisning samt jämföra denna med tidigare undervisningserfarenheter	G/8
Idrott och hälsa V 30 hp inkl. själv.arb 15hp (A)	presentera, tolka och problematisera välgrundade slutsatser med uppvisad relevans för verksamheten självständigt bedöma och förhålla sig kritisk till olika teorier, metoder och vetenskapliga studier samt sätta dessa i relation till egen undersökning och den egna yrkesverksamheten	A/9
UVK 7 7,5 hp	kritiskt och systematiskt undersöka och värdera utvärderingsinsatser och utvecklingsarbete ur ett vetenskapligt och professionellt perspektiv	A/10

VFU III 15 hp	utifrån samlade erfarenheter från tidigare undervisning, självständigt och kritiskt diskutera och värdera skolans styrdokument	G/10
	relatera och kritiskt förhålla sig till verksamheten med hjälp av forskningsbaserade teorier och metoder	

Urvalet för exemplifieringarna av detta examensmål har baserats på tolkningen av att målet handlar om förmågan att kritiskt analysera och reflektera och på så sätt kunna bidra till att utveckla både den pedagogiska verksamheten och kunskapsutvecklingen i ämne och ämnesdidaktik. Målet behandlas i ämneskurser, självständigt arbete, verksamhetsintegrerade delar av utbildningen och UVK-kurser. I de verksamhetsintegrerade delarna får studenterna träna sin förmåga att reflektera över den praktik de möter och deltar i, vilket sedan återkommer i ämneskurserna. Lärandemålen som exemplifieras nedan är hämtade från ämneskurser och Självständigt arbete.

Lärandeaktiviteter och examination i förhållande till målet

I Idrott och hälsa I ingår att både observera och analysera egen och andras undervisning under VI- alternativt fältstudiedagar. Lärandemålet examineras både i en individuell skriftlig inlämningsuppgift och i ett efterföljande seminarium där studenten utifrån en analys av observationer under verksamhetsintegrerade delar av kursen samt aktuell forskning ska presentera tre ämnesdidaktiska frågeställningar av relevans för undervisning i ämnet idrott och hälsa. På så sätt får studenten både reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat. Kravet för godkänt är att identifiera och formulera tre ämnesdidaktiska frågeställningar i relation till skolämnet idrott och hälsa med stöd i aktuell forskning.

I Idrott och hälsa IV behandlas och prövas studenternas förmåga i relation till flera delar av examensmålet. Studenterna ska bland annat analysera vetenskapliga artiklar med utgångspunkt i metoden för en systematisk litteraturstudie. De ska också reflektera över och kritiskt granska sina egna och andras ställningstaganden i didaktiska frågor utifrån olika aspekter. I en individuell muntlig presentation och en individuell skriftlig inlämningsuppgift ingår att observera undervisning, systematisera och kategorisera observationsanteckningarna med fokus på didaktiska val samt analysera de didaktiska valen utifrån centrala begrepp i de vetenskapliga teorier som presenterats i kursen. I uppgiften ingår även att bedöma och vetenskapligt förhålla sig till tidigare forskning och olika teorier och metoder i relation till den egna yrkesverksamheten. För godkänt krävs bland annat att studenten redogör för, analyserar och presenterar genomförda observationer utifrån vetenskapliga teorier, att analysen präglas av kritisk och logisk reflektion samt presenterar sina analyser på ett välgrundat sätt utifrån exempel och med referenser till annan forskning.

I kursen Självständigt arbete på avancerad nivå ingår att kritiskt granska och värdera teorier och forskningsresultat inom ämnesområdet. I föreläsningar behandlas hur litteratur och tidigare forskning kan användas i olika delar av ett forskningsprojekt, skillnaden mellan forskningsöversikt och teoretisk ram samt hur man tolkar och diskuterar egna och andras resultat på ett strukturerat och självständigt sätt. Andra lärandeaktiviteter är seminarier där studenterna presenterar, tematiserar och förhåller sig kritiskt till forskning. På seminarierna diskuteras även de framväxande projekten och studenterna får träna sin förmåga att systematiskt granska andras texter samt tillvarata andras synpunkter. Parallellt sker självständig litteratursökning, inläsning på forskningsområdet och textproduktion. Under slutseminariet får studenterna opponera på en studiekamrats arbete samt presentera och försvara sitt eget arbete. Kriterier för godkänt betyg är bland annat att studenten systematiskt och problematiserande presenterat tidigare forskning och visat hur denna relaterar till arbetets syfte, diskuterat resultatens relevans för yrkesverksamheten och för fortsatt forskning samt bearbetat synpunkter från andra.

Studenterna tillvaratar och systematiserar också egna och andras erfarenheter under VFU-kurser, VI-dagar och fältstudier. Inom samtliga VFU-kurser ingår flera olika undervisningsformer och krav på att studenterna kritiskt och självständigt systematiserar och reflekterar både över sina egna och andras erfarenheter, ställs krav på fördjupad reflektion kring relationen mellan planering, genomförande, bedömning och skolans uppdrag och i VFU III att med utgångspunkt i teoretiska modeller, praktiska erfarenheter och etiska överväganden självständigt reflektera över den egna yrkesverksamheten. Detta examineras individuellt under VFU-perioderna i bedömningssamtal med handledare och examinator samt i seminarium tillsammans med studiekamraterna efter VFU-perioderna.

Värdering och hantering

De exempel som valts ut ovan visar att utbildningen möjliggör och genom examinationer säkerställer att studenterna när examen utfärdas, kan uppnå det aktuella målet. Grunden läggs i första ämneskursen genom att studenterna får både observera undervisning och reflektera över det kommande uppdraget. I efterföljande kurser ökas kraven. Översynen visar en variation i examinationsformer samt att lärandemål och examinationer har koppling till läraryrkets komplexitet och innehåll. Genom utbildningens upplägg där ämnets specifika innehåll vävs samman med ämnesdidaktik får studenterna både möjlighet att träna och prövas i att tillvarata och systematiskt reflektera över aktuella ämnesdidaktiska frågor och på så sätt bidra till utveckling av både yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnesdidaktik. Det gäller inte minst i det självständiga arbetet där ett av kraven är att det ska ingå en kvalitativ analys/diskussion med koppling till pedagogisk och didaktiska implikationer för den kommande yrkesverksamheten. Lärandeaktiviteterna i form av bland annat seminarier tillsammans med att verksamhetsintegrerade delar (fältstudier, VI-dagar) följs upp inom ramen för de ämnesdidaktiska kurserna är ytterligare exempel på hur utbildningen förbereder studenterna för kollegialt lärande.

Studenterna kan genom sina ämnesdidaktiska studier bidra till utveckling av yrkesverksamheten och ämnesdidaktik men avgjort vår tolkning av målformuleringen är det mer problematiskt att förvänta sig att de under sin utbildning ska bidra till kunskapsutveckling av ämnen och ämnesområden. Studentens roll under utbildningen är främst att bygga upp sin egen kunskap utifrån befintligt ämnesstoff. Det självständiga arbetet innebär fördjupning inom ämne och ämnesområde men om denna fördjupning kan bidra till utveckling av ämne och ämnesområde varierar beroende på deras val av studieobjekt. För att öka möjligheterna att bidra till kunskapsutvecklingen är ett av kraven i självständiga arbetet att studenterna ska belysa och studera problem som de möter i verksamhetsförlagda kurser men det krävs ytterligare åtgärder för att stärka att denna del av examensmålet prövas i utbildningen.

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

4. *Visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.*

Tabell 4. Koppling mellan examensmål 4, lärandemål i kursplaner samt progression (nivå)

Kurs	Lärandemål	Nivå/ termin
Idrott och hälsa I 30 hp	Efter avslutad kurs ska den studerande kunna: urskilja och redogöra för grundläggande drag i läraryrket i förhållande till ämnet och ämnets didaktik	G/1
	beskriva och motivera val av innehåll, undervisningsformer och organisation med stöd i gällande styrdokument och ämnesdidaktisk teori	
Idrott och hälsa II 30 hp	diskutera, analysera samt göra ämnesdidaktiska ställningstaganden i relation till de verksamhetsområden utbildningen förbereder för	G/2
	analysera, gestalta och didaktiskt omsätta kroppsliga praktiker i traditionella och nyare former av rörelseaktiviteter	
	diskutera och didaktiskt omsätta olika perspektiv på hälsa	
Idrott och hälsa III 15 hp	utforma, pröva och kritiskt granska olika bedömningsgrunder	G/3
	med utgångspunkt i aktuell forskning värdera ämnesdidaktiska ställningstaganden i relation till de verksamheter utbildningen förbereder för	

VFU I 7,5 hp	anpassa val av metoder, aktiviteter och material och andra resurser i förhållande till lärandemål och aktuell elevgrupp	G/3
	formulera tydliga lärandemål som är ändamålsenliga samt anpassade och begripliga för eleverna	
VFU II 7,5 hp (ämne 2)	utvärdera undervisning i relation till ämnesdidaktiska överväganden	G/8
	reflektera över och använda principer för bedömning och betygsättning i relation till styrdokument	
Idrott och hälsa V 30 hp	tillämpa, analysera och värdera digitala verktyg i undervisningen	A/9
	på ett fördjupat sätt kunna tillämpa, värdera och utveckla olika former för bedömning och betygsättning	
UVK 8 7,5 hp	konstruera bedömningsmatriser och examinationsuppgifter för att dokumentera, analysera, bedöma och betygsätta elevers ämnesmässiga kunskaper och kunskapsutveckling i relation till gällande styrdokument och kunskapskrav i aktuell skolverksamhet	A/10
VFU III	självständigt planera, genomföra och utvärdera undervisning samt tillförsäkra elevinflytande i hela processen	G/10

Urvalet för exemplifieringarna av detta examensmål har baserats på tolkningen av att begreppet tillämpa å ena sidan handlar om att genomföra undervisning och visa sitt yrkeskunnande i handling och att det å andra sidan handlar om didaktisk tillämpning som visar sig i studenternas konkreta planeringsuppgifter och i deras argument för val av innehåll och metoder. Lärandemålen som exemplifieras nedan är hämtade från ämnes- och VFU-kurser.

Lärandeaktiviteter och examination i förhållande till målet

Ämneslärarutbildningen i idrott och hälsa genomsyras av ämnesdidaktiska perspektiv och diskussioner om genomförande och metodik. I kurserna är metodiska och ämnesdidaktiska förhållningssätt integrerade med ämnets specifika innehåll. Förutom i VFU-kurserna ges studenterna rikligt med tillfällen att omsätta och tillämpa teoretiska didaktiska kunskaper i praktiken genom VI- alternativt fältstudiedagar och med studiekamrater eller inbjudna elevgrupper från grundskola och gymnasieskola. Samtliga kurser har specificerad ämnesdidaktisk litteratur och examinationer som är renodlat didaktiska. I Idrott och hälsa I introduceras didaktisk teori och begrepp. I seminarier får studenterna diskutera egna ämnesdidaktiska frågor som hämtats från VI-dagar/fältstudier samt diskutera relationen mellan innehållets framställning i en undervisnings-situation, elevens lärande och elevgrupp. Målet examineras i en tvådelad examination. Första delen är en individuell praktisk examination där studenten, med handledning, planerar, organiserar, metodiskt stegrar och genomför undervisning med både inbjudna elever och med studiekamrater utifrån gällande styrdokument. Andra delen är en skriftlig inlämningsuppgift där studenten ska beskriva, motivera samt analysera innehåll och genomförande av egen och studiekamrats undervisning. För betyget godkänt krävs bland annat att studenten beskriver och motiverar val av innehåll, undervisningsformer och organisation av egen och studiekamrats undervisning med stöd i gällande styrdokument och ämnesdidaktisk teori.

Mer systematisk träning i att tillämpa didaktiska och ämnesdidaktiska kunskaper sker i VFU-kurserna. I VFU I läggs stor vikt vid att studenten utifrån tidigare forskning, olika teoretiska perspektiv och gällande styrdokument får tillämpa sina ämnesdidaktiska kunskaper genom att anpassa val av metoder, innehåll etc. efter den aktuella elevgruppen och med handledning av VFU-lärare kritiskt granska både egna och andras ställningstaganden i didaktiska frågor. Målet prövas i en tvådelad uppgift som bedöms av besökande universitetslärare. Första delen består av att utifrån ett förbestämt centralt innehåll och kunskapskrav (LGR11/GY11) planera, genomföra och värdera undervisning och sin egen lärarroll. I andra delen ska studenten redogöra för val av metoder och aktiviteter i förhållande till lärandemål, aktuell elevgrupp och hur elevernas förmågor ska bedömas. Genom observation bedöms studentens förmåga att anpassa val av metoder och aktiviteter i förhållande till lärandemål och aktuell elevgrupp och i efterföljande samtal prövas studentens förmåga att reflektera över relationen mellan planering, genomförande, bedömning och skolans uppdrag. Till hjälp för bedömningen finns både en VFU-guide som är gemensam för alla VFU-kurser inom ämneslärarprogrammet där olika lärandeområden konkretiserats, dels en bedömningsmatris där kraven för godkänd anges för den specifika VFU-kursen.

I Idrott och hälsa III ingår en ämnesdidaktisk fördjupning med fokus på bedömning och betygsättning. I föreläsningar och praktiska laborationer berörs metoder och verktyg för bedömning och betygsättning i

idrott och hälsa. Examinationsuppgiften är flerdelad och består i att studenterna parvis planerar och genomför ett undervisningstema utifrån ett tilldelat kunskapskrav (LGR11 eller GY11), konstruerar ett bedömningsverktyg samt utformar kommentarmaterial där kunskapskraven konkretiseras gentemot tänkt bedömningsverktyg och beskriver hur den insamlade informationen ska tolkas i relation till betygen E, C och A. Uppgiften redovisas dels i en individuell skriftlig hemtentamen där studenterna kritiskt granskar olika bedömningsmetoder, dels i ett seminarium där studenterna parvis genomför en bedömningssituation praktiskt med studiekamrater samt presenterar bedömningsverktyg och kommentarmaterial kopplat till bedömningssituationen. För godkänt på uppgiften krävs bland annat att bedömningssituation, bedömningsverktyg och kommentarmaterial är utformade på ett sätt som visar metodologisk medvetenhet samt att läroplan-kursplan-kunskapskrav-bedömningsverktyg tydligt och konsistent hänger ihop och väl svarar upp mot de didaktiska frågorna. Uppgiften bedöms utifrån hur väl den enskilda studenten visar förmåga att analysera och diskutera bedömning och betygssättning i relation till undervisningen och styrdokumentet i ämnet idrott och hälsa samt aktuell forskning utifrån det material som redovisats.

Värdering och hantering

Den sammantagna bedömningen är att alla delar av examensmålet prövas och uppnås genom ämnesstudiernas upplägg med didaktiska delkurser samt verksamhetsintegrering och samarbete med både grund- och gymnasieskola. En avgörande faktor är också att ämneslärarstudenterna i idrott och hälsa bildar egna studiegrupper. Det ger möjlighet till ämnesdidaktisk fördjupning och fokus i alla ämneskurser. Med stöd i VIdagar och fältstudiedagar samt VFU får studenterna möjlighet att i de högskoleförlagda ämneskurserna knyta samman tillämpning av ämnesdidaktik i genomförande av undervisning med ämnesdidaktisk teori d.v.s. att teoretisera sina praktiska handlingar och/eller att göra praktik av sina teoretiska grundantaganden. Successivt ökar kraven och studenten får efter hand ta ett allt större helhetsansvar. I de olika kurserna läggs stor vikt vid att väva ihop teori med erfarenheter i verksamheten i syfte att utveckla både kunnandet och verksamheten. Det som mer sällan uttrycks explicit i lärandemål är hur undervisning genomförs, alltså den metodik som används i undervisningen. Det finns med i lärandeaktiviteter och prövas i examinationer, men uttrycks mer sällan i lärandemålen. I det pågående revideringsarbetet av kursplanerna är detta uppmärksammat, men än så länge ingår metodik som lärandemål enbart i VFU-kurser.

En utmaning är att en ämneslärarexamen för gymnasieskolan där idrott och hälsa ingår ger behörighet att undervisa i ämnet också i årskurserna 1-9 i grundskolan. För att möta detta krav ställs därför studenten i både ämnesdidaktiska kurser, verksamhetsintegrerade delar och VFU inför uppgifter som innebär att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande både i grund- och gymnasieskolan. Något som har efterfrågats i studentvärderingar är möjligheter att tillämpa sina ämnesdidaktiska kunskaper och visa sitt yrkeskunnande i handling i mer komplexa situationer på avancerad nivå. Ett utvecklingsarbete är påbörjat och ett första steg i det är att undervisning med studiekamrater i termin 1 ingår i kursen Idrott och hälsa V från ht 2018.

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

5. *Visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.*

Tabell 5. Koppling mellan examensmål 5, lärandemål i kursplaner samt progression (nivå)

Kurs	Lärandemål i kursplaner	Nivå/
------	-------------------------	-------

	Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:	termin
Idrott och hälsa I 30 hp	med handledning planera, organisera och genomföra undervisning i ämnet idrott och hälsa	G/1
Idrott och hälsa II 30 hp	organisera, genomföra och kritiskt granska egen och andras undervisning i ämnet idrott och hälsa	G/2
	planera, genomföra och analysera undervisning med betoning på kroppens funktion vid rörelse och fysisk aktivitet	
	använda digital teknik vid planering och genomförande av undervisning	
VFU I 7,5 hp	planera, genomföra samt värdera verksamhet i ämnet idrott och hälsa skapa förutsättningar för elevers inflytande och delaktighet	G/3
Idrott och hälsa IV 15 hp	utifrån aktuell forskning, didaktiska teorier och gällande styrdokument planera, genomföra och analysera undervisning i idrott och hälsa	G/3-4
VFU II 7,5 hp	planera och genomföra undervisning samt jämföra denna med tidigare undervisnings- erfarenheter	G/8
	skapa professionella relationer till kollegor i syfte att dela undervisningserfarenheter och för att planera lärandeaktiviteter	
UVK 6 7,5 hp	beskriva olika former av utsatthet och funktionshinder ur lärande- och delaktighetsperspektiv i syfte att kunna möta ungas skiftande livsvillkor	A/8
	förklara och kritiskt förhålla sig till begrepp rörande normalitet och avvikelse i relation till inkluderings- och exkluderingsfenomen i skola och utbildning samt problematisera konsekvenser på organisations-, grupp- och individnivå	
Idrott och hälsa V 30 hp	självständigt motivera och kritiskt analysera och diskutera didaktiska ställningstaganden i en fördjupning av ett valt ämnesområde	A/9
VFU III 15 hp	självständigt planera och genomföra undervisning med utgångspunkt i elevers skilda villkor och förutsättningar	G/10
	konstruera, välja ut och använda adekvata, formativa och summativa bedömningsformer som utgår från kunskapskraven, är rättssäkra och anpassade till elevernas förutsättningar	

Urvalet för exemplifieringarna av detta examensmål har baserats på betoningen av begreppen planera, genomföra och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten dvs. att det handlar om att på olika sätt arbeta med kvalitetsutveckling av och utvecklingsarbete i den pedagogiska praktiken i syfte att stimulera varje elevs lärande och utveckling. Examensmålet behandlas i flera ämneskurser såväl som i UVK- och VFU-kurser.

Lärandeaktiviteter och examination i förhållande till målet

Det första exemplet är hämtat från kursen Idrott och hälsa I. I kursen behandlas bland annat de övervägande som läraren ställs inför vid planering, genomförande och utvärdering av undervisning och hur dessa överväganden också sker i förhållande till vad som utgör den pedagogiska praktiken förutsättningar. Det handlar om frågor som urval av innehåll, metodiska former, hur lärandemiljöer skapas, hur deltagande kan stimuleras, vilken återkoppling på lärandeutfall som är framgångsrikt och hur ett önskvärt lärandeutfall tillförsäkras. Lärandeaktiviteterna i kursen består av föreläsningar, seminarier samt VI-dagar alternativt fältstudier. Målet examineras genom en individuell praktisk och skriftlig uppgift. I uppgiften ingår att under de verksamhetsintegrerade delarna (VI-dagar/fältstudier/inbjudna elevgrupper) planera och genomföra undervisning med elever utifrån gällande styrdokument (LGR11, GY11) samt att observera en studiekamrats undervisning. Planeringen och motiveringar av didaktiska val ska även presenteras skriftligt och utgår från en modell för planering som sedan återkommer i VFU-kurserna. För godkänt krävs bland annat att med utgångspunkt i gällande styrdokument planera, leda och genomföra undervisning i ämnet idrott och hälsa.

I VFU-kurserna får studenten möjlighet att vidareutveckla sin förmåga i att planera, genomföra, dokumentera, analysera och reflektera över undervisning och på så sätt stärka den professionella lärarkompetensen. I VFU-kurserna finns en inbyggd progression som kan förstås både som breddning och en fördjupning av de uppgifter den studerande ställs inför, men det handlar också om graden av självständighet och om att säkerställa behörighetsvidden. I början handlar det om begränsade uppgifter med mycket stöd och handledning. I slutet av utbildningen handlar det om att självständigt ta det helhetsansvar som yrkesutövningen kräver som och ta hänsyn till varje elevs villkor och behov. I VFU I ska studenten bland annat planera, genomföra och värdera ett tema (minst tre lektioner) och sin egen lärarroll samt kommunicera

temats mål med eleverna. I uppgiften som bedöms av besökande universitetslärare, ingår att redovisa hur alla elever ska ges möjlighet att utveckla sina förmågor så långt som möjlig samt koppla till bedömning och betygsättning. I en individuell skriftlig inlämningsuppgift ska studenten efter genomförd undervisning reflektera kring relationen mellan planering, genomförande, bedömning och skolans uppdrag. För godkänt krävs bland annat att studenten har anpassat val av metoder, aktiviteter och materiel och andra resurser i förhållande till lärandemål och aktuell elevgrupp samt värderat i vilken utsträckning lärandemål har uppnåtts. I VFU III ökas kraven på att kunna välja metod och anpassa stoff till olika elevers förutsättningar och i examinationsuppgifterna ingår bland annat att konstruera, välja ut och använda adekvata, formativa och summativa bedömningsformer som utgår från kunskapskraven, är rättssäkra och anpassade till elevernas förutsättningar samt att planera, genomföra och reflektera över undervisning med utgångspunkt i elevers skilda villkor och förutsättningar.

Det tredje exemplet är hämtat från Idrott och hälsa V. I föreläsningar, seminarier och praktiska workshops behandlas olika sätt att förstå, benämna, observera och bedöma olika typer av lärande och förmåga inom idrott och hälsa. I fokus är frågor om vilka konsekvenser olika synsätt får för de didaktiska ställningstaganden som görs. I de praktiska momenten med studiekamrater och inbjudna elevgrupper får studenterna möjlighet att observera, dokumentera, analysera och kritiskt granska olika lärandesituationer. Examinationsuppgiften består av att med utgångspunkt i aktuella styrdokument, relevant litteratur och i teorier om lärande samt med hänsyn till elevgruppens skilda villkor och behov gruppvis planera innehåll, undervisning, bedömning och betygsättning för hela den obligatoriska kursen Idrott och hälsa 1 på gymnasiet. Under en muntlig redovisning och ett praktiskt pass presenterar och demonstrerar studenterna valda delar av upplägget samt diskuterar hur man på olika sätt kan förstå, benämna, observera och bedöma lärande/kompetens samt vilka hinder och möjligheter upplägget innebär. I en individuell skriftlig inlämningsuppgift ska studenten sedan reflektera över utfallet, kopplat till ett sociokulturellt förhållningssätt med fokus på föreställningar, värderingar, normer och synsätt som kommer till uttryck i upplägget. Syftet med den individuella uppgiften är att studenterna ska träna upp sin förmåga att utforma undervisning så att alla elever kan delta och utvecklas utifrån sina egna förutsättningar. Kraven för godkänt är bland annat att studenten har planerat, genomfört och redovisat ett undervisningstillfälle kopplat till centralt innehåll i styrdokument för idrott och hälsa, och reflekterat över undervisningssituationen och bedömningen i relation till elever och elevgrupp.

Värdering och hantering

Vår bedömning är att examensmålet uppnås sammantaget i ämnes-, VFU- och UVK-kurser samt att hela eller delar av examensmålet tränas och prövas i många av ämneskurserna och ämnesspecifik VFU. Genom att studenterna får genomföra undervisning både i de verksamhetsintegrerade delarna av ämneskurserna och VFU samt i hela processen föra en diskussion med lärare från både fältet och lärosätet utvecklas och prövas deras förmåga att använda didaktiska frågor i planering och utvärdering av undervisning och den pedagogiska verksamheten både i grundskolan och gymnasieskolan. Succesivt ökas kraven på självständighet. De utvalda exemplen visar att lärandeaktiviteter och examinationer bygger på att det är studenterna som är aktiva och antingen tillsammans med andra eller på egen hand ska ta ansvar för att lösa uppgifterna. I Idrott och hälsa V knyts tidigare studier både i ämnet, UVK och VFU ihop med ämnes- och ämnesdidaktiska studier på avancerad nivå och genom att studenterna ska problematisera relationen mellan läraruppdraget i idrott och hälsa och skolans verksamhet i både grund- och gymnasieskolan. Lärandemålen och examinationerna som exemplifieras ovan visar att studenterna ges en bra grund till att självständigt utvärdera och granska sig själv och sin pedagogiska grundsyn. Ett utvecklingsområde som uppmärksammades i den interna utvärderingen av ämneskurserna 2016 var att mål och innehåll behövde stärkas kopplat till förmågan att stimulera elevers lärande och utveckling på individnivå. Ett arbete för att revidera kursplanerna och examinationerna har påbörjats vilket inneburit att delen av examensmålet som handlar om "att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling" nu finns med i lärandeaktiviteter, kurslitteratur och i examinationsuppgifter och implicit i en del bedömningskriterier, men ännu inte i lärandemålen i ämneskurserna. Detta är något som kommer att åtgärdas i den pågående revideringen av kursplanerna.

Jämställdhet

Bedömningsgrund:

Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

I beredande och beslutande organ som NLU ansvarar över praktiserar en aktiv jämställdhetspolicy. Detta gäller både student- och lärarrepresentation. Jämställdhetsperspektivet avspeglas också i de lokala reglerna för hur kursplaner ska utformas genom föreskriften att både för- och efternamn på författare ska skrivas ut, för att synliggöra att både manliga och kvinnliga författare och forskare är representerade. Det finns också rikligt med exempel på litteratur som behandlar jämställdhet i kursplanerna. Under många år har ämneslärutbildningen i idrott och hälsa haft fler manliga än kvinnliga studenter. För att göra utbildningen mer attraktiv för både män och kvinnor granskas digitalt och tryckt annonseringsmaterial. I marknadsföringen förmedlas ett jämställdhetsperspektiv genom text och bild, vilket innebär att såväl män som kvinnor adresseras och representeras som studenter vid utbildningen och som blivande lärare i idrott och hälsa.

Jämställdhetsperspektivet är också framskrivet i lärarutbildningens utbildningsplaner som ett av fyra perspektiv som specifikt ska hanteras och är integrerat i ämneskurserna i idrott och hälsa och VFU även om det mer sällan uttrycks explicit i lärandemålen. Istället placeras jämställdhetsperspektivet i ett större perspektiv än enbart jämställdhet och handlar om att studenten i sin kommande yrkesverksamhet ska agera så att elever oavsett kön och bakgrund ges samma möjligheter att utvecklas och lära. Indirekt finns det med i flera olika lärandemål som till exempel att "beskriva och analysera barns och ungdomars individuella behov i ämnet idrott och hälsa med särskilt beaktande av kön, etnicitet och social bakgrund" (VFU I), "kommunicera, reflektera över och kritiskt granska sina egna och andras ställningstaganden i didaktiska frågor utifrån vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter samt skolans värdegrund" (Idrott och hälsa IV), och "självständigt planera och genomföra undervisning med utgångspunkt i elevers skilda villkor och förutsättningar" (VFU III). Forskning och teorier kopplat till genus, kön, lika villkor och likabehandling är återkommande i ämneskursernas innehåll och examinationer och dessa kunskaper omsätts och prövas sedan i de verksamhetsintegrerade och verksamhetsförlagda delarna av utbildningen. Framförallt gäller det delkurser som tar upp samhällsvetenskapliga och didaktiska perspektiv och teorier om de olika villkor kopplat till kön/genus som på varierande sätt styr ämnet idrott och hälsa.

I Idrott och hälsa I tas jämställdhet, kön/genus, bilder av manlighet och kvinnlighet samt statistik kring pojkar och flickors varierande måluppfyllelse upp i olika föreläsningar. Kön/genus ingår också i de centrala begrepp som studenterna förväntas kunna redogöra för och diskutera i flera av examinationsuppgifterna. I Idrott och hälsa II behandlas olika vetenskapsteoretiska perspektiv på idrott och hälsa och hur olika teorier om t.ex. makt, genus, klass och normer får betydelse för barns och ungdomars livsvillkor och för undervisningen i idrott och hälsa. I en skriftlig individuell inlämningsuppgift ska studenterna med utgångspunkt i kurslitteratur, FN:s barnkonvention och filmer från UR analysera och reflektera över vilka budskap om bland annat flickor/pojkar, män och kvinnor som går att utläsa, vilka tendenserna är och vilka implikationer det får för kommande yrkesutövning. För godkänt krävs bland annat att studenten redogör för och diskuterar ämnet idrott och hälsa utifrån barn och ungdomars livsvillkor med särskilt beaktning av demokratiska värderingar och barns rättigheter med stöd av litteraturen. Perspektivet hanteras och examineras även i en didaktisk kontext i samma kurs där det ingår att planera och genomföra undervisning som ska utmana traditionella könsmonster och därmed förbättra jämställdheten inom ämnet. I efterföljande seminarium ingår att redogöra för och diskutera didaktiska ställningstaganden i relation till motverkandet av traditionella könsmonster inom ämnet. Jämställdhetsperspektivet aktualiseras vidare i efterföljande kurser som till exempel i Idrott och hälsa III där studenten värderar och kritiskt granskar användandet av olika rörelsekulturer i ämnet idrott och hälsa genom att bland annat resonera kring hur kön/genus på olika sätt privilegierar och/eller marginaliserar pojkar och flickor och hur det didaktiskt ska omsättas till undervisningen i idrott och hälsa. Studenternas förmåga att beakta och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den

pedagogiska verksamheten prövas främst i VFU-kurserna, men också i verksamhetsintegrerade delar av ämneskurserna.

Värdering och hantering

På en övergripande nivå är jämställdhetsperspektivet tydligt framskrivet i policydokument, strategier och riktlinjer som gäller för hela universitetet och också i de som specifikt rör lärarutbildningen. Perspektivet genomsyrar även olika typer av verksamhetsplaner, strategier för rekrytering, forskningsmedelsfördelning, sakkunnighetsgranskningar och liknande. Perspektivet ingår i det systematiska arbetet med mångfald som syftar till att alla ska ges lika villkor och bemötas med respekt.

Av exemplen ovan framgår också hur jämställdhetsperspektivet även om det inte är explicit utskrivet i lärandemålen, genomsyrar ämneskurserna i idrott och hälsa samt att studenterna i VFU-kurser och verksamhetsintegrerade delar får rika tillfällen att omsätta det i praktisk handling, vilket också styrks av studentvärderingar. Samtidigt visar exemplen att det finns en diskrepans mellan å ena sidan lärandemålen bredare skrivningar om värdegrund och lika villkor i allmänhet och å andra sidan lärandeaktiviteterna och examinationernas mer direkta koppling till jämställdhetsperspektivet. Ojämställdhet riskerar att reproduceras om den lämnas oreflekterad. Studenterna uppmärksammas därför på traditionella val och beteenden såväl i den utbildning som de själva genomgår som i den undervisning de ska bedriva. Det gäller t.ex. ämnesval, innehåll, gruppindelningar, arbetsfördelning och talutrymme. I de uppföljningar som genomförts inom ramen för ämnets systematiska kvalitetsarbete konstateras att jämställdhetsperspektivet behöver bli tydligare framskrivet i lärandemålen och inte minst gäller det VFU-kurser där studenterna ska pröva sin förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten, men detsamma gäller även för ämneskurserna. Ett utvecklingsarbete för att revidera kursplanerna i syfte att bland annat ytterligare explicitgöra examensmålet är påbörjat, men de illustrerade exemplen visar att den påbörjade revideringen behöver fortsätta. Samtidigt bör betonas att jämställdhetsperspektivet redan idag genomsyrar ämneskurserna, vilket också styrks av studentutvärderingar.

Utformning, genomförande och resultat

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömningsgrunder:

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Förutom det övergripande ansvaret för uppföljning av kvaliteten inom ämneslärarprogrammet som NLU innehar, finns både ett särskilt programråd för ämneslärarexamen och en organisation för systematiskt kvalitetsarbete av ämneskurserna på institutionsnivå. Programrådet har i uppdrag att säkra helhet och progression genom att stödja kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling. Programrådet är brett sammansatt och består av programrådsledare (lärare), lärarrepresentanter från samtliga fakulteter, en extern representant i form av en verksam ämneslärare samt två studentrepresentanter. Därutöver finns en programkoordinator som arbetar för att skapa och upprätthålla kontaktytor mellan involverade parter – såväl personal som studenter.

Organisationen på institutionsnivå för ämneskurserna i idrott och hälsa och VFU i ämnet består av en programansvarig som har ett övergripande ansvar för samordning av kurserna och en vetenskapligt ansvarig som ansvarar för kvalitetssäkring. Programansvarig håller kontinuerliga träffar med kursansvariga, verksamma lärare och studenter och är sammankallande till möten för hela personalgruppen inom ämneslärarutbildningen i idrott och hälsa. Vetenskapligt ansvarig har ansvar för att lärarutbildningens kurser i idrott och hälsa håller och utvecklar en hög kvalitet både innehållsmässigt och vetenskapligt och ska säkerställa den

vetenskapliga progressionen inom utbildningen. Programansvarig ska också tillsammans med den vetenskapligt ansvarige samordna kurser, innehåll och revidera och utveckla programmets kursplaner.

Förutom ovanstående organisation följs kvaliteten i utbildningens kurser upp i flera olika konstellationer och på olika sätt. Bland annat sker systematisk uppföljning av studenternas synpunkter på undervisningen i idrott och hälsa genom elektroniska kursvärderingsenkäter. Sedan 2016 genomförs även återkommande utvärderingssamtal med studenterna under sista terminen av hela utbildningen. För att fånga upp student- och lärarsynpunkter rörande innehåll, utformning, genomförande och examinationer träffas också varje kursarbetslag efter avslutad kurs. Hela lärarutbildningsgruppen träffas tre-fyra gånger/termin för att arbeta med frågor kring utveckling av kurser, bedömningar och examinationer. År 2016 genomfördes dessutom en intern utvärdering av ämnes- och VFU-kurser samt en kartläggning av progressionslinjer inom programmets ämneskurser vilket resulterade i flera utvecklingsarbeten som översyn av den vetenskapliga progressionen, revidering av lärandemål i relation till olika examensmål samt ett arbete för att höja kvaliteten på examinationer och bedömningskriterier såväl teoretiska som praktiska.

Återkoppling av åtgärder sker dels till institutionens utbildningsråd där programansvarig och kvalitetsansvarig ingår, dels till NLU:s programråd för ämneslärarprogrammet och till studenter vid kursstart. Återkoppling till andra relevanta intressenter som verksamma lärare sker vid VFU-besök, genom återkommande nätverksträffar samt andra samverkansprojekt.

För att verka för att studenterna genomför utbildningen inom planerad studietid har programansvarig kontroll över studenternas behörighet och om de tagit de poäng som krävs. För att ställa krav på studenten och verka för att utbildningen genomförs inom planerad studietid har spärrar i form av förkunskapskrav införts mellan vissa av programmets kurser. När en student riskerar att inte bli antagen till efterföljande kurs på grund av otillräckliga studieresultat erbjuds, förutom samtal med program- eller kursansvarig, extra omexamination.

Kvarvaro och studentstöd

NLU för systematiskt egen statistik över kvarvaronivåerna på lärarutbildningsprogrammen, vilket möjliggör jämförelser med riket i stort. Siffrorna är dock inte helt jämförbara eftersom den nationella statistiken utgår från antalet nybörjare medan NLU:s statistik utgår från antalet programplatser. Kvarvaronivån för ämneslärarstudenter som påbörjade utbildningen 2014 är i stort sett jämförbar med siffror för riket i stort, medan genomströmningen i ämneslärarprogrammet i idrott och hälsa är något högre än för programmet som helhet och för riket i stort (termin 3 kull 2014 riket 64 %, LNU 65 %, inriktning idrott och hälsa 79 %). Kvarvaron för programmet som helhet vid LNU minskar mellan kull 14 och 17 medan det för inriktning idrott och hälsa varierar mellan olika årskullar och det är svårare att se någon tydlig tendens varken i positiv eller negativ riktning. Studenter som funderar på att avbryta sina studier erbjuds ett samtal med både programansvarig och studie- och yrkesvägledare och ibland kan dessa samtal leda till att studenten blir kvar på utbildningen eller tar ett studieuppehåll.

På universitetet finns en rad stödåtgärder att tillgå som även gäller för studenter som läser ämneslärarprogrammet i idrott och hälsa. För studenter med funktionsvariationer finns möjligheten att erhålla pedagogiskt stöd under studietiden. Stödåtgärderna är individuella och syftar till att studenter med olika funktionsvariationer ska komma i en jämförbar situation med studenter utan någon funktionsvariation. Ett generellt stöd som erbjuds alla studenter när det gäller akademiskt skrivande och studieteknik är handledning via Studieverkstaden. Studenters i vissa fall bristande förmåga att uttrycka sig i skrift är ett utvecklingsområde som ägnas mycket uppmärksamhet och NLU har i samarbete med Studieverkstaden tagit fram skriften *Liten guide för akademiskt skrivande*, utarbetat ett ramverk för hur progressionen i det akademiska skrivandet ska kunna säkras och påbörjat fortbildning av kursansvariga och lärare för utveckling av kunskap och samsyn om studenters skrivande (och läsande). Filmat material för kursansvariga och studenter med utgångspunkt i ramverket är under utveckling.

Alla studenter har också möjlighet att via Universitetsbiblioteket gratis ladda ner talsyntes- och rättstavningsprogram. Ämnet idrott och hälsa erbjuder också stöd och omexaminationer (individuella lösningar) vid ex skador och längre tids sjukdom. Vid missade examinationstillfällen som är extra resurskrävande som t ex vinterutbildning i friluftsliv har studenten möjlighet till dispens för behörighet till vidare studier/kurser i programmet.

Värdering och hantering

Som beskrivits ovan finns ett väl utarbetat system för att hantera uppföljning, utvärdering och återkoppling. Både av programmet som helhet genom NLU och programrådet för ämneslärarutbildningen och på institutionen genom program- och vetenskapligt ansvarig. Något som uppmärksammats av både programråd och i studentvärderingar är att det varit svårt att tillgodose studenternas önskemål inom bedömning och betygsättning. Som ett resultat av den systematiska uppföljningen på institutionsnivå finns därför nu en särskild delkurs i Betyg och bedömning (7,5 hp) i Idrott och hälsa III och som ett lärandemål och innehållsområde i Idrott och hälsa V på avancerad nivå. Andra problemområden som har identifierats är svarsfrekvensen på de elektroniska kursvärderingarna och därför görs även muntliga utvärderingar tillsammans med programansvarig för ämneskurserna i idrott och hälsa, men också fokussamtal som genomförs av programrådet för ämneslärarutbildningen (se avsnitt Studentperspektiv). Här kan tilläggas att utbildningar i idrottsvetenskap ingår i ett pilotprojekt som handlar om att utvärderingarna ska stärka den pedagogiska kvaliteten.

För att få större kunskap om och handlingsberedskap för problemet med stora avvikelser i kvarvaro pågår ett arbete för analys och kartläggning till grunden till avvikelserna. Studenters i vissa fall bristande förmåga att uttrycka sig i skrift är ett annat utvecklingsområde som ägnas mycket uppmärksamhet inom ämnesstudierna idrott och hälsa. Tidigare lärar- och studentomdömen och låg andel godkända på vissa skriftliga examinationer framförallt i början av studierna signalerade att utbildningen inte i tillräcklig grad, och i förhållande till studenternas förkunskaper, rustade alla för att klara det akademiska skrivandet. För att möta detta har, förutom att använda de resurser som framtagits av NLU och Studieverkstaden, innehållet reviderats i första ämneskursen (Idrott och hälsa I) med större fokus på akademiskt skrivande samt att studenterna får hjälp/stöd i sitt skrivande. I de fall studenter, trots upprepade omtentamenstillfällen, inte blir godkända i de obligatoriska momenten i ämnesstudierna, får de utökad studievägledning för att om möjligt finna lösningar inom alternativa ämnesval som bättre passar deras individuella förutsättningar och intresseområden.

Studentperspektiv

Bedömningsgrund:

Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Studenternas formella inflytande utövas på alla nivåer inom universitetet och de är representerade i universitetsstyrelsen, samtliga fakultetsstyrelser, Nämnden för lärarutbildning, i programrådet för ämneslärarprogrammet samt på prefekts beslutsmöten. Inom ämneskurserna finns inga formella organ på institutionsnivå där studenterna är representerade, men kontinuerliga samtal förs med studenter av programansvarig och kursansvarig för att fånga upp studenternas synpunkter.

En förutsättning för att studenterna ska kunna ta en aktiv roll i att utveckla utbildningens innehåll och genomförande är tillgång till information. På en mer övergripande nivå finns en utbildningssamordnare för ämneslärarprogrammet som ansvarar för att studenterna vid starten av utbildningen får en omfattande information som utbildningens organisering, olika organ och vilket stöd som finns. På institutions- och ämnesnivå är det programansvarig och kursansvarig som har motsvarande uppdrag. Alla kurser i programmet använder lärplattformen MyMoodle och där finns uppgifter om den specifika kursen som t.ex. schema och listor över vilka som är kursansvariga/examinatorer för respektive kurs.

Ämneslärarstudenterna i idrott och hälsa har flera möjligheter att göra sin röst hörd på institutionsnivå. Efter varje kurs skickas automatiskt en webbaserad, centralt utformad kursvärdering. Kursvärderingarna sammanställs centralt där redovisning av såväl fasta som öppna frågor ges till kursansvarig lärare som skriftligen delger såväl prefekt som studenterna i den aktuella kursen sin analys av vad som framkommit, men också förslag på eventuella åtgärder inför nästkommande kurstillfälle som delges kommande studentkull. Då svarsfrekvensen på de centralt utformade enkäterna är svag har kompletterande och

metoder för kursvärdering utvecklats som att det inom många kurser genomförs muntliga eller skriftliga utvärderingar avslutningsvis eller i form av mittkursavstämning. Det sistnämnda blir en utvärdering av mer formativ karaktär. Till detta kommer de kontinuerliga fokussamtal som programrådet initierat och de utvärderingssamtal som programansvarig för ämneskurserna genomför termin 10. Förutom att fånga studenternas synpunkter på utbildningen ger utvärderingssamtalen möjlighet till återkoppling till studenterna om vad som har förändrats utifrån olika studentvärderingar. I samtalen förs en dialog om progression i utbildningen och utifrån identifierade brister diskuteras möjliga åtgärder. Exempel på frågor som berörs i samtalen och som har inneburit eller kommer att innebära förändringar handlar om hur integrationen mellan ämnesstudierna och ämnesdidaktik ska hanteras för att tydliggöra vad som bedöms i den specifika examinationsuppgiften. Kurserna utvecklas och planeras av arbetslaget för kursen men i vissa delar eller inslag inom en kurs blir studenterna mer aktivt involverade i planering och utformning. Det gäller inte minst inslag och uppgifter i didaktikkurserna.

Värdering och hantering

I ämnesläroprogrammet men även specifikt för ämneskurserna finns ett välutvecklat system för studentinflytandet. Då svarsfrekvensen i de centralt utformade kursvärderingarna är låg medverkar institutionen i ett projekt som genomförs med kvalitetsrådet på universitetet i syfte är att utveckla bra utvärderingsverktyg och återföring till studenterna. Utfallet av olika studentvärderingar stärker bilden av att de webbaserade utvärderingar som genomförs centralt behöver utvecklas och att kompletterande utvärderingar är ett sätt att öka studentinflytandet. Alternativa utvärderingar kan leda till omedelbar kvalitetshöjning men också till mer långsiktiga sådana. Ett exempel är att efter kritik från studenterna gällande brister i likvärdig bedömning av självständigt arbete har större fokus lagts på att ha en tydlig och pågående dialog mellan kursansvarig, handledare och examinator för att kunna ge studenterna en gemensam bild av vad som krävs och bedöms i slutgiltiga versionen av arbetet.

Studentinflytandet i ämneskurserna i idrott och hälsa gynnas av ett studentnära arbetssätt med kontinuerlig studentkontakt. Det studentnära arbetssättet underlättas av relativt mycket undervisning och schemalagd tid samt av att studenter och lärarutbildare i framförallt de praktiska momenten som till exempel friluftsliv, arbetar nära tillsammans under längre perioder. Organisationen med programansvarig för ämnes- och vissa av VFU-kurserna innebär också att vägarna är kortare och mer välkända för studenterna jämfört med att kontakta centralt placerade utbildningssamordnare.

Informationen om större förändringar som görs når dock inte alltid fram till den grupp som avslutat och utvärderat en kurs, utan kommuniceras tydligare och mer direkt till nästkommande studentgrupp. Här finns förbättringspotential vad gäller kommunikationskanalerna och inte minst systemet med återkoppling till studenterna som genomfört utvärderingen. Det skulle också kunna leda till att fler studenter deltar i kursvärderingarna.

Arbetsliv och samverkan

Bedömningsgrund:

Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

För att utbildningen ska ge en god förberedelse för arbetslivet ges kontinuerligt inslag där arbetslivsperspektivet berörs. I stort sett varje kurs har en rubricering som indikerar att kursinnehållet har en stark relation till den kommande yrkesverksamheten. I första ämneskursen ges en introduktion till skolan som arbetsplats och samhällig institution och det följs upp i olika UVK-kurser och ämneskurser. I de didaktiska delkurserna betonas särskilt professionen ämneslärare i idrott och hälsa, dess uppdrag och ansvar. Det läggs särskild vikt vid att studenterna ges möjlighet att omsätta och problematisera relationen mellan läraruppdraget i ämnet idrott och hälsa och skolans praktik. I samtliga didaktiska delkurser ingår även

examinationer som har en tydlig koppling till verksamheten som till exempel observationsuppgifter under fältstudier/VI-dagar. I ämneskurserna ingår även moment där studenterna genomför undervisning med inbjudna skolelever från grundskolan, gymnasiet och gymnasiesärskolan. Krav på att koppla till och utgå ifrån skolans styrdokument finns även i många examinationsuppgifter.

VFU-kurserna utgör den del av utbildningen då studenternas förberedelser inför arbetslivet ställs på sin spets. Det är därför av mycket stor vikt att studenterna, under dessa 20 veckor av utbildningen, ges rika tillfällen att introduceras i yrket under ordnade former och med kvalificerad handledning. Varje student får vid varje ämnes-VFU besök av lärare från universitetet. Under besöken genomförs observationer av studentens arbete samt trepartssamtal där student, handledare och besökande lärare deltar. Även om besökens direkta syfte är att kvalificera bedömningen av studentens yrkeskunskande ges rika tillfällen för besökande lärare att såväl observera som samtala om aktuell verksamhet i skolan. Ytterligare exempel på förberedelser för arbetslivet och på den relation som finns mellan utbildningen och verksamma lärare är det pågående försöket i Kalmar med verksamhetsintegrering (VI) i ämnesstudierna i idrott och hälsa.

Flera forskare genomför dessutom forsknings- och utvecklingsprojekt som direkt kan relateras till lärares yrkesliv och som exempel kan nämnas det EU-finansierade projektet EDUHEALTH som innebär att forskare besöker och observerar lärares undervisning med fokus på social rättvisa och inkludering. Resultaten från detta projekt återkopplas kontinuerligt direkt in i utbildningen och till verksamma lärare.

Förändringar i arbetslivet

Nya företeelser i samhället kräver utveckling av ny kunskap. Ett exempel på hur studenterna förbereds på ett föränderligt samhälle är delkursen Idrott och hälsa i förändring (Idrott och hälsa V). I kursen ingår bland annat en examinationsuppgift där tonvikten ligger på att diskutera de pedagogiska/didaktiska utmaningar som dagens lärare i idrott och hälsa ställs inför som till exempel den allt mer heterogena/mångkulturella elevgruppen, nya direktiv från stat/regering, förändrade samhällsvillkor osv. NLU bedriver också utvecklingsarbete med syfte att möta förändringar i arbetslivet som att öka det interkulturella utbildningsinnehållet i ämneslärarprogrammet.

Ett annat exempel på förändringar i arbetslivet som påverkat verksamheten i skolan och utbildningen är digitaliseringen av samhället. Både den interna utvärderingen och programrådets inventering av examensmål pekade på att detta varit ett eftersatt område och i den pågående revideringen av ämneskurserna i idrott och hälsa har därför lärandemål som berör detta område införts som "använda digital teknik vid planering och genomförande av undervisning" (Idrott och hälsa II) och "tillämpa, analysera och värdera digitala verktyg i undervisningen" (Idrott och hälsa V). Trots den tidigare avsaknaden av mål förväntas studenterna använda digital teknik i samband med utbildningen för att kommunicera med lärare och kurskamrater och visa sina kunskaper i inom utbildningens olika kunskapsområden.

Samverkan mellan universitet och region

Tillfällen till samverkan mellan lärare på universitetet, arbetsliv och övrig region ges på flera vis. Exempelvis inbjuds VFU-handledarna till informationsmöten inför VFU-kurser och de erbjuds även VFU-handledarutbildning. Förutom ordinarie VFU-handledarutbildningar som riktar sig mot alla lärare oavsett skolform har en ny handledarutbildning (7,5 hp), med inriktning specifikt mot ämneslärare startat hösten 2018. Även inom ramen för VI-projektet i Kalmar och fältstudier i Växjö sker ett samarbete.

En annan form av samverkan sker genom skolrelaterade nätverk och samverkansprojekt. I dessa olika nätverk möts lärarutbildare och deltagare från skolväsendet. Genom nätverken får lärare som är ämnesföreträdare på sin skola möjlighet till kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte. Ett exempel på ett nätverk som drivs av ämneslärarutbildningen i idrott och hälsa är *Nätverk för betyg och bedömning i idrott och hälsa* som samlar verksamma lärare i idrott och hälsa och lärare och forskare inom detta fält vid Linnéuniversitetet. Syftet med nätverket är att deltagarna tar del av ny forskning och utbyter erfarenheter kring betyg och bedömning och på så sätt verkar för att stödja både verksamma lärares och universitets-lärares kompetensutveckling i bedömning och betygssättning. Lärare i nätverket är även engagerade i handledarutbildningar. Ett annat nätverk med nära koppling till ämneslärarutbildningen i idrott och hälsa är det nystartade nätverket för förste- och utvecklingslärare i idrott och hälsa som har sin första träff hösten 2018. Syftet är att deltagarna gemensamt tar del av och diskuterar ny forskning och utbyter erfarenheter och att nätverksdeltagare från verksamheten undervisar i kurser i utbildningen i syfte att integrera vetenskaplig

grund och beprövad erfarenhet. Nätverket möjliggör också för lärare verksamma vid Linnéuniversitetet att bibehålla och utveckla sin yrkesrelevanta kompetens.

Ytterligare exempel på samverkan är olika samverkansprojekt där universitetslärare, verksamma lärare och studenter har samarbetat kring likvärdig bedömning i ämnet idrott och hälsa. I projektet har studenter medverkat i viss utsträckning men här finns goda utvecklingsmöjligheter.

Värdering och hantering

Sammantaget är bilden att utbildningen förbereder studenterna för det kommande arbetslivet vilket också styrks av studentutvärderingar. Genom att växelvis delta i högskoleförlagd och verksamhetsförlagd utbildning ges studenterna stora möjligheter att stärka kopplingen till den kommande yrkesverksamheten. De kan också genom upplägget med uppgifter som genomförs under VI-/fältstudiedagar som sedan bearbetas och analyseras i ämneskurserna knyta samman teori och praktik och på så sätt förbereda sig för ett föränderligt arbetsliv.

Översynen visar också att det finns en beredskap för att möta samtida förändringar, men också att det krävs extra resurser för att utveckla vissa områden. De skolrelaterade nätverken som finansieras av NLU och medverkande fakulteter är exempel på detta. Nätverken ger rika möjligheter för universitetslärare och verksamma lärare att utveckla kompetens kring aktuella frågor som berör verksamheten från årskurs 1 till gymnasiet. Genom att studenter inbjuds att delta vid vissa nätverksträffar och att verksamma lärare anlitas som gästföreläsare ökas studenternas möjlighet att möta förändringar i arbetslivet. Ett annat pågående utvecklingsprojekt är VI-projektet i ämneskurserna i idrott och hälsa i Kalmar som innebär ökade möjligheter för studenter att delta i undervisning och genomföra didaktiska uppgifter som är väl förankrade i skolverksamheten och är även en mötesplats för universitets- och verksamma lärare. Projektet är ännu inte avslutat men den återkoppling som hittills gjorts är övervägande positiva och ett arbete pågår i syfte att vidareutveckla erfarenheterna från VI-projektet i syfte att stärka professionsanknytningen för samtliga ämneslärarstudenter på sikt. På motsvarande sätt sker ett samarbete med verksamheten i Växjö som innebär att studenterna får genomföra didaktiska uppgifter med inbjudna skolklasser och även genomföra vissa didaktiska uppgifter som t.ex. organisera friluftsdagar med skolor i närområdet. Genom VFU-besök ges också återkommande tillfällen för universitetslärarna att utveckla en samverkan med personal i skolan och därmed skapas förutsättningar för lärarna att utforma och genomföra kurser så att de hålls aktuella och blir relevanta för arbetslivet.

För att ge studenterna en god beredskap att handskas med mångkultur och flerspråkighet i skolan har det gjorts en programövergripande satsning på att stärka interkulturella aspekter av utbildningen. Ett stödmaterial har tagits fram och ämnena får råd i hur mångkultur kan kopplas till ämnesdidaktiken. Utifrån resultaten från en genomförd utredning om vilken interkulturell kompetens blivande lärare behöver, kommer det fortsatta arbetet att fokusera på implementering av lärandemål, examinationer samt progressionslinjer.

Ytterligare en förändring som starkt påverkar verksamheten i skolan är digitaliseringen av samhället. Ett pågående utvecklingsarbete fokuserar utveckling av studenters digitala kompetens i yrkesutövningen och omfattar tolkning av vad de nya formuleringarna i skolans läro- och kursplaner betyder i praktiken, vilka krav de ställer på lärare samt förslag på insatser som behövs inom utbildningen.